

Vraag nr. 61
van 20 februari 1997
van mevrouw NELLY MAES

Leukemiepreventie – Hoogspanningslijnen

Uit een aantal onderzoeken blijkt dat er een verband bestaat tussen de nabijheid van hoogspanningslijnen bij een woning en het optreden van leukemie bij kinderen. De kans zou anderhalve keer groter zijn.

Een afdoende verklaring daarvoor blijkt nog niet gevonden. Daartoe zou langdurige blootstelling aan elektromagnetische velden van lage frequentie moeten worden bestudeerd. De huidige stand van het onderzoek laat niet toe te besluiten dat deze velden niets doen, maar evenmin dat ze gevaarlijk zijn, althans volgens de specialisten die in ons land werden uitgenodigd door Electrabel en EDF.

Toch laten de resultaten evenmin toe volledig gerust te zijn.

De ziekenfondsen zouden immers een verhoogd kankerrisico constateren in streken die een dicht hoogspanningsnet tellen, bijvoorbeeld in de streek van Beveren-Waas onder de hoogspanningslijnen uit Doel.

1. Wordt hierover onafhankelijk onderzoek gevoerd ?
2. Acht de minister dit onderzoek prioritair ?
3. Welke instanties werken eraan ?
4. Werd buitenlands onderzoek getoetst aan de resultaten in ons land ?

Antwoord

Zoals de Vlaamse volksvertegenwoordiger opmerkt, is het inderdaad zo dat de huidige stand van onderzoek geen uitsluitsel geeft over het al dan niet gevaarlijke karakter van de extreem-laag-frequentie (ELF) elektromagnetische (EM) velden in de omgeving van hoogspanningskabels en -lijnen.

Er moet worden opgemerkt dat in het verleden veel ernstig en onafhankelijk wetenschappelijk onderzoek is verricht. Ook nu nog zijn diverse buitenlandse en binnenlandse onderzoeksinstanties, bijvoorbeeld het VITO (Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek), met onderzoek aangaande deze problematiek bezig. In de loop van 1994 werd

door de gezondheidsinspectie een werkgroep "hoogspanningslijnen" opgericht. Het doel van deze werkgroep bestond erin op basis van de laatste evoluties binnen het experimentele en epidemiologische onderzoek uit te maken in hoeverre er bewijzen of aanwijzingen bestaan dat de elektromagnetische velden rond hoogspanningslijnen een invloed hebben op de menselijke gezondheid, en dienaangaande een advies te verlenen (de Vlaamse volksvertegenwoordiger kan op eenvoudig verzoek het advies bij mijn administratie verkrijgen).

Ook de door de Vlaamse volksvertegenwoordiger vermoedde toename in het voorkomen van leukemie bij kinderen zou meer in verband kunnen staan met de nabijheid van hoogspanningskabels dan met de erdoor opgewekte te meten elektromagnetische velden. De mogelijkheid bestaat dat er dus een onbekende derde factor is die als werkelijke oorzaak moet worden aangewezen, zoals bijvoorbeeld de verkeers- of industriële densiteit in dezelfde zones.

Hoewel er dus twijfel bestaat over de al dan niet schadelijke invloed op de volksgezondheid, is er bij de bevolking een zekere mate van ongerustheid ontstaan. Zoals op de studiedag waarnaar de Vlaamse volksvertegenwoordiger verwijst, is vermeld, vloeit deze bezorgdheid van de bevolking ten dele voort uit het feit dat de pers vooral die studies publiceert die een negatief effect concluderen en niet die welke in de richting van het tegendeel wijzen.

Men kan zich inderdaad afvragen of verder onderzoek naar de gevolgen van ELF-elektromagnetische velden prioritair is. Zoals boven reeds gesteld, werd al heel wat onderzoek verricht. Alleen al het feit dat ondanks de honderden studies enig verband heel moeilijk is aan te tonen, laat vermoeden dat de rol van ELF-EM op de volksgezondheid ten hoogste minimaal zou zijn. Ook moet worden opgemerkt dat epidemiologisch onderzoek op grote populaties en voor een lange periode heel duur is.

Daarom lijkt het mij beter om onze inspanningen te concentreren op gebieden en ziekten waarvan de impact op de gezondheid van de totale bevolking zonder twijfel groot is en waar onderzoek en interventies meer gezondheidswinst opleveren voor eenzelfde inspanning.

Tevens wordt in andere landen nog steeds onderzoek terzake verricht en dient dit niet opnieuw en in elk land te worden uitgevoerd. Mocht de eventuele schadelijkheid van ELF-EM in die onderzoe-

ken met een grotere zekerheid dan nu worden aangetoond, dan geldt dit ook voor onze regio. Opvolging van het onderzoek in binnen- en buitenland, zoals reeds in het verleden gebeurde door de gezondheidsinspectie, lijkt mij aangewezen.